

Cuprins

Cuvânt-înainte	5
I. EUHARISTIA ÎN BISERICA PRIMARĂ	9
1. Fundalul iudaic și nou-testamentar	9
2. Sfântul Ignatie al Antiohiei	17
3. <i>Didahia</i>	20
4. Raportul guvernatorului Plinius către Traian	23
5. Euharistia la Sfântul Iustin Martirul	24
5.a. Interpretarea informațiilor Sfântului Iustin	27
5.b. Textul <i>Didahiei</i> în lumina relatării Sfântului Iustin	33
6. Sfântul Irineu al Lyonului	37
7. Așa-numita <i>Traditio Apostolica</i>	41
8. Liturghia Bisericii timpurii și biserica din casă de la Dura Europos	50
9. Poporul structurat al preoției împărățești	52
10. Biserica din Aquileia	54
11. Observații finale cu privire la Euharistie în Biserica primară	56
II. EUHARISTIA ÎN SECOLUL IV	61
1. „Disciplina arcana”	61
2. Tipurile liturgice fundamentale	64

3. Serapion	65
4. Tipul liturgic siro-oriental	70
5. Tipul liturgic siro-occidental-antiohian	70
6. Tâlcuirea Liturghiei a Sfântului Chiril al Ierusalimului în <i>Catehezele mistagoxice</i> IV și V	71
7. Desfășurarea Liturghiei din Ierusalim în a doua jumătate a secolului IV și începutul secolului V	79
Frecvența Împărtășaniei (excurs)	81
8. Așa-numita „Liturghie clementină” din <i>Constituțiile Apostolice</i> , cartea VIII	83
9. Liturghia din Antiohia după mărturia Sfântului Ioan Hrisostom	95
III. ANAFORALELE ÎNTREBUINȚATE ASTĂZI ÎN BISERICA ORTODOXĂ	103
1. Liturghia Sfinților Vasile cel Mare și Ioan Hrisostom în uzul Bisericii Ortodoxe	103
2. Relația dintre cele două anaforale bizantine	105
3. Anaforaua Sfântului Vasile cel Mare	106
4. Anaforaua Sfântului Ioan Hrisostom	117
IV. DUMNEZEIASCA LITURGHIE ÎN BIZANȚ PÂNĂ ÎN SECOLUL VIII	127
1. Anaforaua ca rugăciune rostită de preot în taină	127
2. Interpretarea Liturghiei a lui Teodor al Mopsuestiei și influența ei	132
3. Simbolismul ceresc al lui Dionisie Areopagitul	136
Înțelegerea spațiului de la Aghia Sofia (excurs)	140
4. Intrarea Mare	143
4.a. Aducerea darurilor și „offertorium”-ul	143
4.b. Imnul Heruvimic	147
4.c. Întreruperea Heruvicului	152

5. Oglindirea unor dispute dogmatice în Dumnezeiasca Liturghie	154
5.a. Pomenirea Maicii Domnului	154
5.b. „Trisaghion”-ul	155
5.c. Imnul „Unule-Născut”	158
5.d. Introducerea Simbolului de credință	160
5.e. „Căldura” (<i>zeon</i>)	162
6. Rugăciunea imnului Heruvimic	166
7. Explicarea Liturghiei a Sfântului Maxim Mărturisitorul	170
8. Rugăciunea din spatele amvonului	177
9. Enarxa și Ieșirea cea Mică	179
9.a. Apariția enarxei	179
9.b. <i>Typika</i>	183
10. Liturghia după <i>cod. Barberini gr. 336</i>	185
V. FIXAREA TEXTULUI LITURGHIEI PÂNĂ ÎN SECOLUL XIV	189
1. Comentariul Sfântului Gherman și proscomidia ca „junghiere a Mielului”	189
2. Proscomidia ca reprezentare a junghierii și nașterii Domnului	193
3. Proscomidia ca jertfă	195
4. Introducerea de tropare rememorative	197
5. O oglindă a devoțiunii	199
6. Predica	204
7. Dumnezeiasca Liturghie în cursul anului bisericesc ..	205
8. Diataxa patriarhului Filotei Kokkinos	213
Bibliografie	215